

Motion till riksdagen 2009/10:Fi211

av **Hans Backman (fp)**

Införande av utmaningsrätt i hela Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa utmaningsrätt i hela Sverige.

Motivering

Den offentliga sektorn behöver bli bättre på att öppna upp sig för konkurrens. Inte minst små företag kan stimuleras genom att offentlig verksamhet läggs ut på entreprenad.

En av grundorsakerna till att nya företag inte etableras och att de befintliga företagen inte kan utöka sin verksamhet är den osunda konkurrens det privata näringslivet utsätts för av kommuner och landsting. Det finns exempel på kommunala verkstäder, tolkförmedling, resebyråer, gymanläggningar, nattklubsverksamhet och turistbyråverksamhet som finansierade med skattebetalarnas pengar konkurrerar med det privata näringslivet i sina kommuner.

Den offentliga upphandlingen i Sverige omsätter årligen hundratals miljarder kronor, drygt 20 procent av BNP. En mer effektiv, öppen och rättvis upphandling leder till ökad konkurrens och bättre affärer för skattebetalarna. Fler och andra ögon kan se likheter med sina egna verksamheter, koppla samman och befrukta de kommunala verksamheterna så att synergieffekter uppstår. Att införa utmaningsrätt är ett bra sätt att öppna för nya idéer och nya förslag på hur olika verksamheter kan utvecklas.

Eftersom en betydande del av den omfattande offentliga upphandlingen sker inom kommuner och landsting så är det ett stort samhällsproblem att just kommuner och landsting alltför ofta med hjälp av allas våra skattepengar konkurrerar ut företag.

Det är därför hög tid att öppna upp den offentliga upphandlingen i hela Sverige. Ett led i detta arbete är att införa en utmaningsrätt som ger enskilda

Fel! Okänt namn på

entreprenörer eller anställda inom offentlig sektor i hela landet rätt att tvinga fram en upphandling av delar av kommunens och landstingets verksamhet. Lokal utmaningsrätt har redan införts i 22 kommuner, bl.a. i Uppsala.

Den som utmanar måste kunna visa att man har kapacitet att lägga ett rimligt anbud på den utmanade verksamheten. Om upphandlingen leder till att det lämnas in externa anbud som är mer konkurrenskraftiga – mer kostnadseffektiva och med bättre kvalitet – än den egna verksamheten ska kommunen eller landstinget vara skyldig att anta budet.

Att detta är en angelägen reform kan vi bl.a. se i Gävle. Kommunledningen där bestämde att Gävle kommun skulle ta över driften av stadens turistbyrå från den ekonomiska föreningen Gävle & Co som har drivit verksamheten i tio år. Sedan 1998 har turistbyrån i Gävle skötts av Gävle & Co. Men nu ska marknadsföringen till turister inte längre upphandlas trots att kvalificerade aktörer finns inom det privata näringslivet.

Med en utmaningsrätt skulle Gävle & Co kunna utmana kommunen och om de har ett bättre och mer konkurrensmässigt anbud än Gävle kommun så skulle de kunna få förtroendet att återigen utföra sin verksamhet.

En grundläggande princip för ett sunt lokalt företagsklimat är ju att kommuner och landsting inte konkurrerar med det lokala näringslivet. I princip alla former av tjänster som inte är en ren myndighetsutövning kan ju läggas ut på entreprenad.

Stockholm den 29 september 2009

Hans Backman (fp)